

BEVRIJDE
WERELD.be

> BEVRIJDE WERELD AAN HET WERK
JAAROVERZICHT
 2011

NIEUWE IDEEËN, NIEUWE UITDAGINGEN

Dat zich wel wat dynamiek zou aankondigen in het jaar 2011 was voor ons geen vraag meer. Bevrijde Wereld was al een tijdje op weg om in de Nieuwstraat uit haar jas te groeien. Gedurende het hele jaar is er gewerkt om het nieuw aangekochte pand in de Mercatorstraat instapklaar te maken. 2011 hebben we net niet gehaald. Maar in januari 2012 konden de eerste bureaus al worden ingewijd. Ook het nieuwe inleefatelier begint steeds meer vorm te krijgen. Al met al bleek het toch een omvangrijk project. We danken vooral de tientallen vrijwilligers die ons hebben bijgestaan om ons nieuwe thuis op tijd klaar te krijgen.

Ontwikkelingssamenwerking evolueert. Om de solidariteit met het Zuiden levend te houden, moeten ook wij mee evolueren.

Ondertussen zaten we niet stil:

- 3000 kinderen maakten kennis met het Zuiden via onze Boababwerking. In de inleefateliers of tijdens buitenschoolse activiteiten.
- Een twintigtal jongeren trok op inleefreis naar Senegal met Dwagulu-Dekkente en Bevrijde Wereld. Onze Belgische jongeren werden op hun beurt vereerd met een tegenbezoek van hun Senegalese vrienden.
- In onze Zuidprogramma's zijn we gestart met het tweede deel van ons zesjarenprogramma 'Honger naar meer'. In dit nieuwe luik gaan we verder samenwerken met de 250.000 boeren in West-Afrika, Bolivia en de Filipijnen.
- Eind 2011 kwam ontwikkelingssamenwerking vanuit de federale regering opnieuw op gang, en konden we onze nieuwe landenvertegenwoordiger uitzenden naar Mali.
- In Mali werden we met een relatief nieuw gegeven geconfronteerd: hoe kunnen we onze projecten blijven realiseren in een toenemende onveilige situatie? Wat begon met banditisme en kidnappings, evolueerde in 2012 naar een burgeroorlog. Onze partners en medewerkers moeten uitermate behoedzaam te werk gaan om onze projecten zoveel mogelijk doorgang te laten vinden.
- We zijn meer aanwezig, meer in beeld. Ook de pers besteedt meer aandacht aan Bevrijde Wereld. We kwamen en komen naar buiten met volgende boeiende projecten:
 - * Foodprints, een tentoonstelling met getuigenissen uit onze projecten, zag het daglicht in september in Sint-Niklaas. In 2012 reist deze tentoonstelling verder door Vlaanderen. We zoeken bewuster en actiever de publiciteit op, en dit vooral op momenten waarop we ons kunnen profileren zoals Wereldwaterdag en Wereldvoedseldag.
 - * In 2012 werd een nieuwe documentaire opgenomen met verhalen achter de projecten van Bevrijde Wereld en de Provincie Oost-Vlaanderen in de Filipijnse Cordillera. Radio Cordillera zal de tweede helft van 2012 te zien zijn op een televisiezender bij u in de buurt.

- * Deze aandacht heeft ook zijn impact op de fondsenwerving. Vanuit de bedrijfswereld groeit de respons, zoals de nieuwe partnerschappen met Hach-Lange en in 2012 met de Standaardboekhandel.
- * En op dit elan blijven we doorgaan. Voortdurend creëren we nieuwe ideeën om ons werk via de publiciteit onder de aandacht te brengen

Ontwikkelingssamenwerking evolueert. Om de solidariteit met het Zuiden levend te houden, moeten ook wij mee evolueren. Binnen de overheid blijft het onzeker tot op welke hoogte men de ngo's zal blijven financieren en op welke manier. Maar zeker is dat ook vanuit die hoek beroep zal worden gedaan op de financiële onafhankelijkheid en de aantoonbare kwaliteit van de ngo. Dit is een boodschap die Bevrijde Wereld ter harte neemt. En met de inbreng van nieuwe ideeën kunnen we die uitdaging zeker aan.

Marc Joolen

Algemeen coördinator Bevrijde Wereld

»» Op het menu

P. 04-05

BEVRIJDE WERELD IN BEELD

Wie, wat, waar?

P. 06-07

VOEDSEL EN WATER IN BOLIVIA

Kleine dorpen tussen onherbergzame heuvels

P. 08-11

VOEDSEL EN WATER IN WEST-AFRIKA

Tussen watertekort en vuur

P. 08-09

VOEDSEL EN WATER IN WEST-AFRIKA

Tussen watertekort en vuur

P.8-09 Gambia, Guinee-Bissau en Senegal

P.10-11 Mali, Burkina Faso

P. 12-13

VOEDSEL EN WATER IN DE FILIPPIJNEN

De kracht van georganiseerde boeren

P. 14

BEVRIJDE WERELD ONDER DE LOEP

Hoe versterkt Bevrijde Wereld de boerenorganisaties?

P. 15

DE NOORDWERKING VAN BEVRIJDE WERELD

Grenzeloze ontmoetingen

P. 16-17

BAOBAB WERELDKLAS

3000 kinderen behalen paspoort van wereldburger

P. 18

JONGEREN

Jongeren duiken de wereld in

P. 19

VOLWASSENEN

Bevrijde Wereld versterkt de stem van de boeren

P. 20-21

HET FINANCIËLE JAARVERSLAG

Een klare kijk op de cijfers

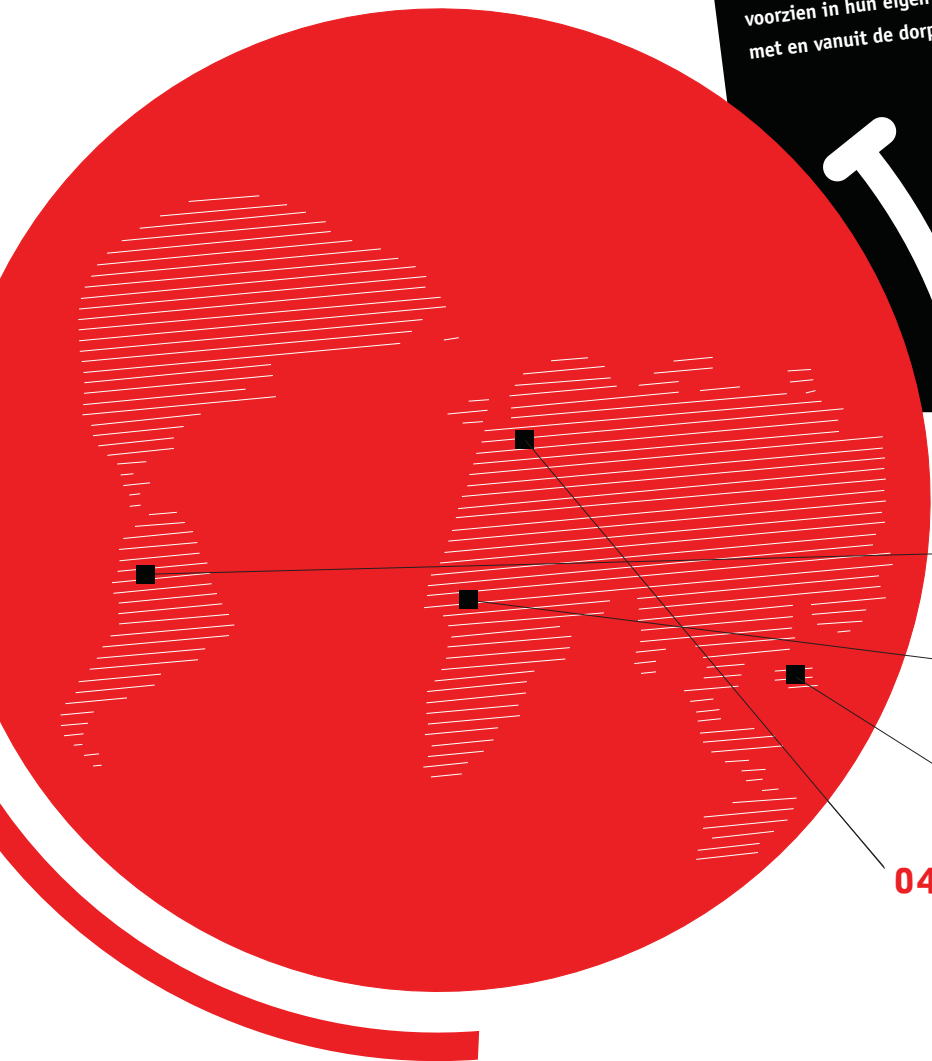
P. 22-23

ZIJ STEUNEN BEVRIJDE WERELD

Dankzij jullie!

»» Bevrijde wereld in beeld **WIE, WAT, WAAR?**

Bevrijde Wereld ondersteunt de armste boerenfamilies in Bolivia, West-Afrika en de Filippijnen. Samen met dertig lokale partners werken we aan een betere voedsel- en watervoorziening in de meest afgelegen plattelandsgebieden. We stimuleren de lokale landbouwproductie zodat meer dan 250.000 boeren zelf kunnen voorzien in hun eigen voedsel en water. Dit alles doen we samen met en vanuit de dorpen.

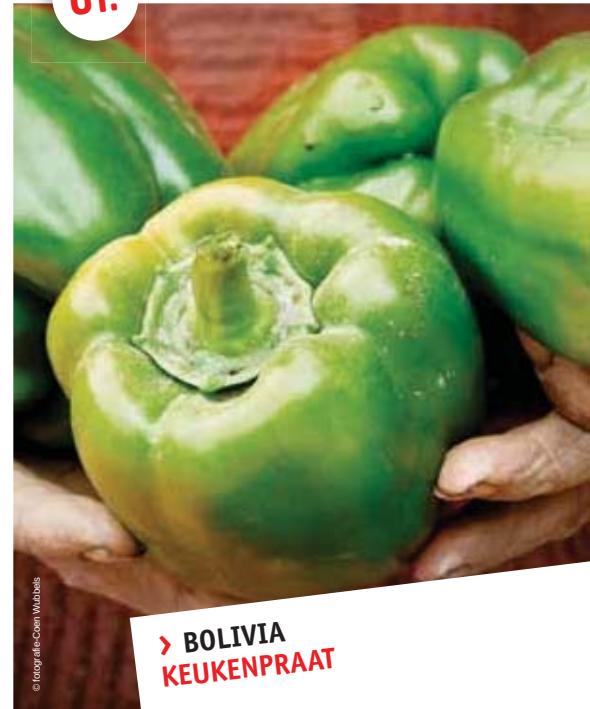
01. Bolivia

02. West-Afrika

03. Filippijnen

04. Waasland

01.

**> BOLIVIA
KEUKENPRAAT**

“Vroeger kookten we in kleine stoven. Maar we hadden veel last van de rook. De hele keuken zag zwart, net als de maaltijden.” Met de Malenakeukens kunnen vrouwen weer op een gezonde manier koken: een metalen schoorsteen voert de rook af en de kookpannen passen bijna naadloos op de stoof waardoor er bijna geen rook meer in de keuken komt. Ze zijn bovendien goed voor het milieu, want ze verbruiken een pak minder hout. De families maken de keuken helemaal zelf.

> Wist je dat één van onze projecten in Bolivia een prijs gewonnen heeft? Ontdek welk project op pagina 6 en 7.

02.

› **WEST-AFRIKA**
EENVOUDIGE WATERTESTS
DIE LEVENS REDDEN

Wereldwijd worden mensen ziek door een slechte waterkwaliteit. Op het West-Afrikaanse platteland is het niet evident om de waterkwaliteit te testen. De tests zijn duur, niet altijd betrouwbaar en je moet vaak weken wachten op het resultaat van het labo. Daar heeft Bevrijde Wereld iets op gevonden. Samen met de firma Hach-Lange introduceerden ze in Guinee-Bissau eenvoudige watertests waarmee werkelijk iedereen binnen de 24 uur het water kan testen. “De watertests zijn een ingrijpende verbetering op het platteland. Ze kunnen zoveel ziektes voorkomen en levens redden”, vertelt Manuel Moreno.

› *Benieuwd naar deze wondertests? Blader door naar pagina 8 en 9.*

03.

› **FILIPPIJNEN**
DIT IS 104.7 RADIO CORDILLERA,
VOICE OF THE VOICELESS

Radio Cordillera is de enige community radio in de Filippijnse Cordillera regio. De radio geeft een stem aan de boeren. Via de radio delen ze hun problemen, frustraties en tips met honderden luisteraars. “We willen een venster op de wereld bieden, de oren en ogen zijn voor diegene die anders niet de kans hebben om hun stem te laten horen. We merken dat we steeds meer feedback krijgen van boeren.”

› *In 2012 komt de documentaire Radio Cordillera uit. Benieuwd hoe ver de stem van de Filippijnse boeren reikt? Stay tuned en neem een kijkje op pagina 12 en 13.*

04.

› **IN EIGEN LAND**
3000 KINDEREN BEHALEN PASPOORT
VAN WERELDBURGER

Meer dan 3000 blije gezichten, verwonderde blikken, enthousiaste vingers in de lucht, en straffe kindervijsheden. Duizenden jonge ontdekkingsreizigers leerden tijdens onze inleefateliers en activiteiten al doende iets bij over de wereld. Ze stapten in de leefwereld van kinderen in het Zuiden en verkenden hun eigen grenzen en mogelijkheden.

› *Maar ook de jongeren en volwassenen zaten niet stil. Lees meer over hun ervaringen op inleefreis. Wist je dat meer dan 2000 leerlingen volgend jaar samen naar de pomp lopen? Word wijzer op pagina 18 en 19.*

BOLIVIA IN 2011

- Bereik: 1678 families. Dat zijn ongeveer 8000 boeren
- Actief in 81 afgelegen gemeenschappen
- Samen met 5 lokale partners

Enkele opvallende resultaten

- 146 nieuwe groentetuinen
- 54 extra families met kleinvee
- 37 families met drinkwater
- 140 families met betere toegang tot irrigatie
- 113 families met een verbeterde Malenakeuken
- 17 beleids- en projectvoorstellen voorgelegd aan de lokale besturen. 9 daarvan zijn al goedgekeurd of in uitvoering
- 7 nieuwe toepassingen door partners na een uitwisseling met andere partners

KLEINE DORPEN TUSSEN ONHERBERGZAME HEUVELS

"Kleine gemeenschappen tussen onherbergzame heuvels, waar Bevrijde Wereld en haar partners helpen om het water te doen stromen", zo verwoordde een inleefreiziger het poëtisch. Het duidt treffend de impact aan van onze projecten in Bolivia. 2011 luidde de opstart in van een nieuwe programmafase. Blikvangers zijn: meer investering in drinkwater en een nauwere samenwerking met lokale besturen. Onze partners worden ook zelf verantwoordelijk voor onderlinge uitwisseling. Als kers op de taart verwelkomen we een nieuwe partner met een wel heel bijzondere methodiek om boeren elkaar te laten ondersteunen.

Problemen bijna opgelost? Toch niet. Klimaatveranderingen baren grote zorgen voor de toekomst en zullen dan ook extra aandacht krijgen in onze programma's.

EEN NIEUWE PARTNER, EEN NIEUW GEBRUIK: RAYMI!

Kennen jullie Raymi al? Ook bij onze partners was de aandacht groot toen onze nieuwe partner Aynisuyu vertelde over dit gebruik. Raymi betekent dat families die als eerste begunstigd worden door een project, doorgeven wat ze ontvangen hebben aan een volgende groep families. Dit passen ze bijvoorbeeld toe op vee, waarbij de jongen worden doorgegeven. Raymi gaat steeds gepaard met een rituele overdracht op de feestdag 'Raymi'. Dit

gebruik versterkt het groepsgevoel en de verantwoordelijkheid van elke familie van een gemeenschap. Onze partners mochten een Raymi bijwonen, en maakten meteen plannen voor gelijkaardige activiteiten in hun eigen regio.

KEUKENS GOOIEN NIET LANGER ROET IN HET ETEN

In Bolivia gebeurt de traditionele manier van koken in keukens met een stoof van klei die op een open houtvuur op de grond staat. Er is geen rookafvoer waardoor longen, ogen en ook het voedsel zelf aangetast worden door roet. Met de Malenakeukens kunnen de vrouwen weer op een gezonde manier koken: een metalen schoorsteen voert de rook af en de kookpannen passen bijna naadloos op de stoof waardoor er bijna geen rook meer in de keuken komt. De Malenakeukens verbruiken bovendien minder hout omdat ze minder open zijn en de hitte in de stoof beter vasthouden.

"Vroeger kookten we in kleine stoven. Maar we hadden veel last van de rook. De hele keuken zag zwart, net als de maaltijden."
Maritza Rojas

De families maken de stoven helemaal zelf van lokale materialen: baksteen, klei en stenen. Bevrijde Wereld financiert de metalen schoorsteen en ondersteunt bij de verspreiding van het Malena-model. Momenteel denkt onze partner ICO na over een duurzaam alternatief voor de metalen schoorsteen. Een schoorsteen van klei zou de huizen beter beschermen tegen brandgevaar. Metaal wordt namelijk erg heet en in combinatie met de rieten daken kan dat gevaarlijk zijn. Zoals je ziet, we blijven op zoek gaan naar nog betere oplossingen.

ZAAIEN EN OOGSTEN VAN WATER

Door de klimaatveranderingen kunnen boeren moeilijker voorstellen wanneer er regen valt. Daarom doen ze aan irrigatie. De traditionele manier van irrigeren gebeurt door de akker onder te laten lopen met water vanuit een uitgegraven kanaal. Maar hierbij sijpelt heel wat water weg in de bodem. De bovenste laag van de akker heeft ook last van erosie omdat de terreinen in Bolivia op hellingen liggen. Een deel van de vruchtbare grond wordt daardoor weggespoeld. Maar onze partner INCCA weet hier raad mee: irrigatie met sproeiers. De boeren leggen leidingen aan om het water uit de bron naar de akkers te brengen. Daarop sluiten ze de sproeiers aan die het water efficiënt verspreiden

over de hele akker. De boeren drukken dit mooi uit als het zaaien en oogsten van water.

BOEREN OOGSTEN SUCCES MET BELEIDSVOORSTELLEN

In Bolivia zijn de boerenorganisaties sterk gericht op het lokale beleid. Gemeentebesturen hebben behoorlijk wat middelen ter beschikking, en ook de Boliviaanse wetgeving stimuleert om werk te maken van voedselzekerheid. Samen met onze partners ondersteunen we de boeren om beleids- en projectvoorstellen te formuleren en voor te stellen aan lokale besturen. En ze oogsten veel succes. De meeste van hun voorstellen zijn goedgekeurd: van irrigatie, drinkwater, voedselhulp tot een investering in een bakkerij, een yoghurtcoöperatie en de aanleg van visvijvers. Sterke resultaten geboekt door sterke boerenorganisaties.

VAN PARTNERUITWISSELING TOT KEUKENPRAAT

Sinds 2011 zijn onze vijf lokale partners zelf verantwoordelijk om onderlinge uitwisselingen te organiseren. Vroeger schakelden we daar een nationale koepel voor in. De partners schoten meteen ingang en organiseerden samen een tiendaagse rondreis langs verschillende partners. In Pasorapa gingen ze zelf aan de slag met de bouw van een Malenakeuken. Niet zonder resultaat, want bijna alle partners gaan nu ook deze keukens opnemen in de programma's in hun eigen regio's.

WIST JE DAT ... ?

- ... het forelproject van onze partner ISALP uit het vorige jaarverslag een prijs gewonnen heeft? Ze behaalden de derde plaats in een wedstrijd op een jaarmarkt in Potosí. Dit leverde 20.000 euro op, die ze kunnen investeren in de verdere uitbouw van de forelwekerij.
- ... Bevrijde Wereld een brochure heeft uitgegeven met sterke verhalen over onze projecten in Bolivia?

GAMBIA, GUINEE-BISSAU & SENEGAL

- Bereik: 3500 families, 35.000 boeren
- Actief in 117 dorpen: 42 in Gambia en 75 in Guinee-Bissau
- Samen met 2 ngo's in Gambia, 2 in Guinee-Bissau, en 1 ngo en 5 koepels van gemeenschapsorganisaties in Senegal

Enkele opvallende resultaten

- 3900 groentetelers worden ondersteund waarvan 90 procent vrouwen
- 463 families hebben meer voeding en een beter inkomen dankzij veeteelt
- 616 vrouwen hebben een inkomen dankzij een verbeterde palmolieverwerking
- 4900 mensen hebben een goede toegang tot water

TUSSEN WATER- TEKORT EN VUUR

Het was een problematisch regenseizoen voor de West-Afrikaanse landen in de Sahelzone. Oogsten vielen zwaar tegen. In Gambia kwamen families nog geen drie maanden toe met hun graanvoorraad. Dit mondde uit in een alarmerende voedselcrisis in 2012. Daarbovenop werd West-Afrika in 2011 geteisterd door politieke spanningen. In Gambia kwam president Jammeh opnieuw aan de macht met de slogan: "Ik kan op geen enkele manier verliezen, tenzij jullie me vertellen dat alle Gambianen slechte mensen zijn." Jammeh kwam in 1994 aan de macht na een staatsgreep. In Guinee-Bissau rees de spanning door het overlijden van president Malam Bacai Sanha. En in Mali ontluikte de opstand die in maart 2012 tot een staatsgreep leidde. Toch zien we in Mali – één van de ergst getroffen landen door de droogte – ook een positief signaal van de lokale overheid. Tegen 2015 doen wij een stap terug, en nemen de gemeentebesturen de landbouwprojecten in eigen handen.

3900 GROENTETELERS BEREIKEN PRODUCTIEWAARDE VAN 303.000 EURO

In Gambia en Guinee-Bissau ondersteunen we 3900 groentetelers. Meer dan 90 procent zijn vrouwen. In 2011 bereikten zij samen een productie ter waarde van maar liefst 303.000 euro. Groenteteelt is veruit de belangrijkste activiteit om het inkomen van families te verhogen. Een groot deel van de groenten is voor eigen gebruik en zorgt voor een gevarieerde en gezonde maaltijd. Wat overblijft, wordt verkocht op de markt.

ALARMEREND LAGE RIJSTPRODUCTIE DOOR DROOGTE

De uitzonderlijk lage regenval in 2011 had onmiddellijke gevolgen op de rijstproductie in het noorden van Gambia en het oosten van Guinee-Bissau, onze twee belangrijkste interventiezones. In Guinee-Bissau konden families die rijst produceren maar 853 kilo graan oogsten. In Gambia was dat slechts 163 kilo. Als je weet dat een gezin zo'n 60 kilo graan per maand nodig heeft, komen families in Gambia snel in de problemen.

DORPEN TESTEN ZELF DE WATERKWALITEIT

Wist je dat wereldwijd zo'n 10 procent van wat als goed drinkwatervoorziening beschouwd wordt, toch gevaarlijk is voor menselijk gebruik? Niet iedereen heeft de mogelijkheid om de waterkwaliteit te testen. "Watertests zijn duur. En in Guinee-Bissau zijn er nauwelijks mogelijkheden om betrouwbare tests uit te voeren. Vaak duurt het weken vooraleer het dichtstbijzijnde labo de resultaten doorgeeft", vertelt Manuel Moreno die al twintig jaar verantwoordelijke is in het ministerie van hydraulica in Guinee-Bissau.

Samen met Manuel en Daniel Amicis van de firma Hach-Lange ging Bevrijde Wereld naar Guinee-Bissau om een nieuwe watertest uit te proberen. Met die watertest kan iedereen binnen de 24 uur te weten komen of het water al dan niet besmet is. Hierdoor zijn de dorpen niet langer afhankelijk van ontwikkelingsorganisaties om het water te testen. Een lijst met maatregelen stelt de inwoners in staat om een vervuilde bron weg te nemen en het water opnieuw drinkbaar te maken. "Dit is een uitzonderlijk instrument", vertelt Manuel. "De watertests zijn een ingrijpende verbetering op het platteland. Ze kunnen veel ziektes voorkomen en levens redden."

SLIMME SAMENWERKING MET UNIVERSITEIT

In 2011 versterkten we onze banden met de landbouwuniversiteit van Thiès in Senegal. Sinds 2007 worden studenten van deze universiteit ingeschakeld in onze projecten. Drie tot zes maanden gaan ze aan de slag met een specifieke opdracht bij onze lokale partners. Tot en met 2011 was dat enkel in Senegal. Sindsdien gingen voor het eerst twee studenten richting Guinee-Bissau. Eén student bestudeert de impact van graanbanken op de voedselzekerheid van de bevolking. De andere is bezig met de verfijning van de methode om armoede te meten. Zo kunnen we families in een dorp classificeren en bij onze projecten zoveel mogelijk rekening houden met de armste gezinnen.

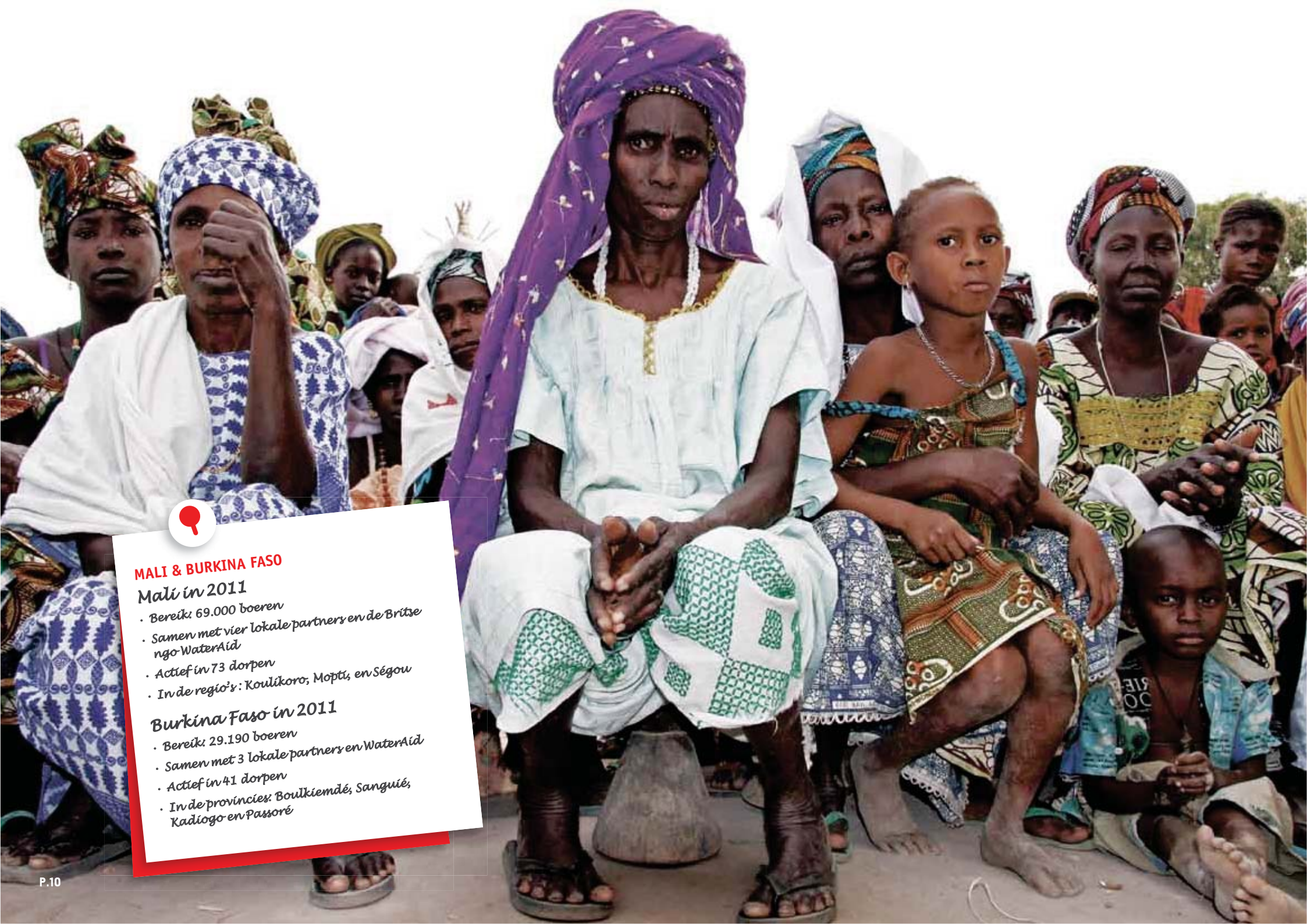
HOE WERKT BEVRIJDE WERELD ...

... AAN VOEDSELZEKERHEID?

- Een familie moet over meer basisvoeding beschikken. Dit doen we door de graanproductie te stimuleren.
- Elke familie wordt betrokken bij een inkomensgenererende activiteit. Gezinnen produceren namelijk niet genoeg voedsel om het hele jaar rond te komen. Geld om extra voeding aan te kopen is dus broodnodig.
- Elke familie moet een goede toegang hebben tot veilig drinkwater.

Dit doen we samen met en vanuit de dorpsorganisaties. Zij richten op hun beurt technische comités op. Zo zijn er comités voor rijstteelt of de graanbank om de hoeveelheid basisvoeding te verhogen. Er zijn comités voor groenteteelt of palmolieproductie om een extra inkomen te verwerven. En er zijn comités voor water, hygiëne en sanitatie die werken aan de toegang tot veilig drinkwater. In Senegal, Gambia en Guinee-Bissau zijn er in totaal zo'n 180 technische comités actief. Zij zijn van cruciaal belang voor de duurzaamheid van onze projecten.

MALI & BURKINA FASO

Mali in 2011

- Bereik: 69.000 boeren
- Samen met vier lokale partners en de Britse ngo WaterAid
- Actief in 73 dorpen
- In de regio's: Koulikoro, Mopti, en Ségou

Burkina Faso in 2011

- Bereik: 29.190 boeren
- Samen met 3 lokale partners en WaterAid
- Actief in 41 dorpen
- In de provincies: Boulkiemdé, Sanguié, Kadiogo en Passoré

GEMEENTEBESTUREN NEMEN PROJECTEN IN HANDEN TEGEN 2015

In vijf jaar tijd verbeterde de voedselvoorziening in tachtig dorpen in Mali. In 2011 brak de tweede fase aan: een nieuw drie-jarenplan gericht op de versterking van boerenorganisaties en lokale overheden. Zo blijft hetgeen we samen opgebouwd hebben de voorbije vijf jaar ook duurzaam. In 2015 loopt ons programma af, en zullen de gemeentebesturen in Mali het heft volledig in eigen handen nemen! Onszelf als organisatie overbodig maken, daar gaat Bevrijde Wereld voor.

EEN NIEUW LANDENKANTOOR IN MALI

In 2011 opende Bevrijde Wereld een landenkantoor in Bamako, de hoofdstad van Mali. Zo kunnen we de landen Mali en Burkina Faso beter begeleiden bij de opmaak van de jaarplanning, de opvolging en evaluatie van resultaten, de toepassing van nieuwe technieken, de financiële rapportering, het algemeen management, en de aandacht voor klimaatveranderingen en de rol van de vrouw. Lien Verstraete nam er plaats op de stoel van landenvertegenwoordiger.

EXTREME DROOGTE VEREIST NOODHULP

In 2011 stapten we in een nieuw samenwerkingsconcept met vijf Belgische ngo's, het Belgisch Fonds voor Voedselzekerheid, het Malinese Commissariaat voor voedselzekerheid en de voedsel- en landbouworganisatie van de Verenigde Naties (FAO). Het gaat om een programma voor voedselzekerheid in het noordwesten van Mali waarbij elke organisatie bijdraagt met haar expertise. De opstart die tegen het einde van 2011 was voorzien, wordt ernstig bemoeilijkt door de extreme droogte in de regio die daardoor tijdelijk eerder noodhulp vereist dan structurele ontwikkelingshulp.

EENVOUDIGE WATERTESTS VERMINDEREN KINDERSTERFTE

Nog steeds sterven te veel jonge kinderen aan de gevolgen van diarree. Vaak komt dit door het drinken van vervuild water. Het is noodzakelijk om op regelmatige basis de waterkwaliteit te testen. Maar die tests zijn heel duur en het is vaak maanden wachten voor de resultaten beschikbaar zijn. Zoals je kon lezen op pagina 9 introduceerden we in Guinee-Bissau nieuwe watertests waarbij iedereen op een eenvoudige manier in 24 uur kan onderzoeken of het drinkwater al dan niet besmet is. Diezelfde tests zullen we ook in Mali en Burkina Faso introduceren. Onze partners waren alvast enthousiast na de eerste voorstelling.

EEN DIJK MET IMPACT

We nemen je even mee naar Dourou Tanga. Een dorp in Mali waar de impact van een dijk meteen duidelijk wordt. Dijken houden regenwater tegen waardoor boeren het hele jaar door dat regenwater kunnen gebruiken voor landbouw. Zonder die dijken zou het regenwater dat jaarlijks tussen juni en september valt, gewoon wegstromen in de vallei. Omdat een deel van het water wegsijpelt in de bodem, zijn ook de waterputten voor drinkwater continu gevuld. Honderden meter langs de dijk kunnen boeren groentetuinen aanleggen. En op het ondergelopen stuk grond kunnen ze rijst telen. Dankzij dit water kan een dorp meerdere keren per jaar oogsten.

Een boer in Dourou Tanga vertelt ons dat hij sinds de aanleg van de dijk zijn familie beter kan onderhouden: "Door een betere rijstteelt kan ik rijst verkopen op de lokale markt. Met die opbrengst koop ik groenten bij andere boeren. In onze regio telen we vooral uien. De vraag naar rijst en groenten is hier heel groot." Bij grote werken zoals de aanleg van dijken voorzien we voldoende vorming voor de inwoners. Het hele dorp engageert zich om samen een dijk te bouwen die de voedselvoorziening voor hun families veilig stelt.

VORMING BOEKHOUDING BOEKT SUCCES!

Onze vier partners in Mali volgden een vorming om hun boekhouding te professionaliseren. De mensen achter de cijfertjes reageerden enthousiast: "Eindelijk een extra opleiding voor de boekhouders." De meeste vormingen die Bevrijde Wereld organiseert gaan namelijk over klimaatveranderingen en andere technische thema's die de werking op het terrein verbeteren. "Dankzij die opleiding kunnen we onze boekhouding een pak professioneler uitvoeren. Nu kunnen we voldoen aan de hoge eisen van donoren en overheden die onze projecten willen steunen." We planden alvast een vorming boekhouden voor onze partners in Burkina Faso.

► Fast Forward ◀

DRINKBAAR WATER VOOR 100.000 MENSEN

In Mali en Burkina Faso is het extreem droog. Vrouwen zijn vaak uren op zoek naar drinkwater.

Water dat in de meeste gevallen helaas vervuild is. Bevrijde Wereld werkt nauw samen met de Britse organisatie WaterAid, die zich toelegt op de thema's drinkwater, hygiëne en sanitatie. Ons streefdoel is om iedere persoon toegang tot drinkbaar water te verschaffen. Dat betekent minimum 35 liter water van goede kwaliteit per dag binnen de maximum afstand van 500 meter. Dankzij de waterput hebben vrouwen meer tijd om voor de kinderen te zorgen, op het veld te werken en handeltjes op te zetten die een extra inkomen opleveren.

DE FILIPPIJNEN IN 2011

- Bereikt 3227 families, dat zijn ongeveer 19.600 boeren
- Actief in 66 afgelegen gemeenschappen
- Samen met 6 lokale partners, waarvan 1 netwerk met 32 leden

Enkele opvallende resultaten

- De jaarlijkse productie van rijst, maïs en wortelgewassen is gestegen van 995 naar 1301 kilo per gezin
- Families hebben 30 procent meer proteïnen op hun bord
- 61 extra families hebben toegang tot drinkwater
- Het aantal leden van een boerenorganisatie is gestegen van 1087 naar 1938 families
- Er zijn 14 nieuwe vrouwen- en jongerenorganisaties opgericht

De Cordilleraregio in 2011

- Bereikt meer dan 200 gemeenschappen
- Samen met centrale partner CDPC, haar leden en de Provincie Oost-Vlaanderen

Enkele opvallende resultaten

- Het voedseltekort in een aantal geselecteerde gemeenschappen is gedaald van 6 naar 5 maanden per jaar
- Het aantal activiteiten georganiseerd door boerenorganisaties is fel gestegen
- Het Cordilleraprogramma heeft ook een luik gezondheidszorg: in 2011 werden meer zieken behandeld via alternatieve gezondheidszorg

DE KRACHT VAN GEORGANISEERDE BOEREN

De kracht van georganiseerde boeren, het talent van volksorganisaties en de internationale solidariteit om samen verandering te brengen", zo vatte de Oost-Vlaamse gedeputeerde Eddy Couckuyt samen wat hij ervaren had tijdens een bezoek in 2011 aan de Filipijnse Cordillera. 2011 betekende het begin van een aantal nieuwe elementen zoals de vermarkting van abaca en koffie, de verwerking van suikerriet en onderzoek naar de bestrijding van plagen. Daarnaast hebben we meer aandacht voor drinkwater. En het programma voor aangepaste technologie staat sinds 2011 volledig op eigen benen, zonder verdere steun van onze Belgische coöperant.

GROENTEN, KWESTIE VAN GEZOND VERSTAND!

Traditioneel beschouwen Filipijnse boeren groenten als minderwaardige voeding. Ze hebben er nauwelijks aandacht voor, in tegenstelling tot rijst, maïs en vlees. Het heeft onze partner op het eiland Samar dan ook heel wat moeite gekost om de boeren te overtuigen groenten te telen. Maar de vormingen wierpen hun vruchten af: de boeren op Samar legden zowel gemeenschappelijke als individuele groentetuinen aan. De groenten zijn zowel voor eigen gebruik als voor verkoop op de markt.

FRUIT EN WATER, TWEE VLIEGEN IN ÉÉN KLAP

Het eiland Masbate werd een aantal decennia geleden zo goed als volledig ontbost voor veeteelt op uitgestrekte ranches. Veel ranches zijn ondertussen verdwenen, maar de grond bleef vertrapt

en kurkdroog achter. Samen met onze partner TABI gingen de boeren op zoek naar een oplossing om de grond opnieuw vruchtbaar te maken. Conclusie was dat er nood is aan herbebossing om het water in de bodem vast te houden en de aanmaak van organische meststof om landbouw duurzaam te maken. Waarom geen fruitbomen waar je ook van kan eten dacht men? Resultaat: in vele gemeenschappen zie je nu fruitbomen. Goed voor water en fruit: twee vliegen in één klap.

HOOG TIJD OM WORTEL TE SCHIETEN

Door de klimaatveranderingen zijn de boeren genoodzaakt om zich snel aan te passen aan de weersomstandigheden. En daar slagen ze op het eiland Panay steeds beter in. Droogte gevolgd door aanhoudende regens en een rattenplaag hadden de productie van rijst en groenten zwaar aangetast in 2011. Onze partner OFFERS besloot tijdig om over te schakelen naar wortelgewassen, voornamelijk de zoete aardappel. Door die snelle reactie konden de boeren in Panay de hongerperiode overbruggen en de totale voedselproductie zelfs opdrijven.

DIT IS 104.7 RADIO CORDILLERA, VOICE OF THE VOICELESS

Samen met de Provincie Oost-Vlaanderen ondersteunen we een lokale 'community radio' in de stad Sagada. Dit is de enige community radio in de Cordillera. De radio geeft een stem aan de boeren. Via de radio delen ze hun problemen, frustraties en tips met honderden luisteraars. "We willen een venster op de wereld bieden, de oren en ogen zijn voor diegene die anders niet de kans hebben om hun stem te laten horen. We merken dat we steeds meer feedback krijgen van de boeren."

► Fast Forward ◀

In 2012 komt de nieuwe televisiedocumentaire Radio Cordillera uit. Twee weken lang trok Bevrijde Wereld samen met videoreporter Roel Nollet langs afgelegen dorpen op zoek naar sterke, harde en hoopvolle boerenverhalen in de Cordillera. Op elke locatie testten ze het bereik van de community radio in Sagada uit. Benieuwd hoe ver de stem van de Filipijnse boer reikt? Stay tuned for Radio Cordillera.

BOEREN STUREN LEGER NAAR HUIS

Mijnbouwbedrijven hadden in 2011 hun oog laten vallen op de regio Caraga, waar onze partner ALCADDEV actief is. De aanwezigheid van deze bedrijven gaat hand in hand met een gestegen aantal militairen in de buurt. Daarom besloot de lokale boerenorganisatie om de families in de dorpen in Caraga te evacueren naar een opvangcentrum in de stad. Van daaruit organiseerden ze hun verzet: ze schakelden de media en de overheid in en onderhandelen voor een snelle terugtrekking van het leger. Na 45 dagen gaven de militairen het op en konden de boeren terugkeren en hun activiteiten voortzetten. Een sterke overwinning voor de boerenorganisatie.

WIST JE DAT ... ?

- de inleefreisgroep in 2012 een dorp zal bezoeken waar in 1988 twee waterbuffels aangekocht werden door zeven boeren en waarbij dit door een kweekprogramma nu geleid heeft tot 33 waterbuffels voor 155 families? Dit succesverhaal is in Las Navas op het eiland Samar.
- we in 2012 een nieuwe organisatie verwelkom in ons landenkantoor in de Filipijnse hoofdstad Manilla? Het gaat om de organisatie ASTM uit Luxemburg die samen met ons aan voedselzekerheid gaat werken in de Filipijnen.

←
ZUID

BEVRIJDE WERELD ONDER DE LOEP

Hoe versterkt Bevrijde Wereld de boerenorganisaties?

"Bij Bevrijde Wereld kunnen boerenorganisaties hun talent ontwikkelen om zich aan te passen en te vernieuwen in een steeds veranderende omgeving. De boerenorganisaties staan steeds sterker waardoor ze meer invloed op het lokale beleid krijgen en structurele veranderingen kunnen afdwingen." Zo luidde de evaluatie van South Research, een extern consultancybureau dat onze aanpak op het vlak van 'versterken van boerenorganisaties' doortichtte.

Continu bijleren en verbeteren waar nodig en mogelijk is. Daar gaat Bevrijde Wereld voor. De versterking van boerenorganisaties is voor Bevrijde Wereld een voorwaarde om tot een verbetering van de voedselvoorziening te komen. Sterke boerenorganisaties spelen een cruciale rol in de duurzaamheid van onze projecten. Daarom vroegen we aan South Research om Bevrijde Wereld op dit vlak te evalueren. Zij maakte een grondige doortichting van onze strategie om boerenorganisaties te versterken en dit in Bolivia, de Filipijnen en Guinee-Bissau.

Hoe scoorde Bevrijde Wereld op het vlak van 'versterken van boerenorganisaties'?

- Boerenorganisaties krijgen niet enkel de mogelijkheid om hun organisationele kwaliteiten te ontwikkelen. Bij Bevrijde Wereld leren de boerenorganisaties ook hoe ze zich kunnen aanpassen en vernieuwen, hoe ze zich beter kunnen engageren en relaties kunnen opbouwen.
- Door de versterking van boerenorganisaties kunnen ze beter en meer invloed uitoefenen op het beleid. In de Filipijnen hebben de vele landloze boeren enorm te kampen met de problematiek van grootgrondbezit. De evaluatie toonde aan dat het landgebruik beter beveiligd is door een actieve aanwezigheid van onze boerenorganisaties. In afgelegen dorpen in Guinee-Bissau is de overheid nauwelijks aanwezig. Door de versterking van lokale organisaties nemen traditionele chefs beslissingen die voorrang geven aan minderbedeelde groepen.
- Eindconclusie: Bevrijde Wereld kreeg van South Research een positieve evaluatie. In 2012 komen onze zuidmedewerkers samen in Gambia om te zien hoe ze deze resultaten kunnen maximaliseren in alle projecten.

→
NOORD

» De Noordwerking van Bevrijde Wereld GRENZELOZE ONTMOETINGEN

Meer dan 3000 kinderen ontdekten West-Afrika tijdens de activiteiten van Baobab Wereldklas. Twintig jongeren ontmoetten zichzelf en hun West-Afrikaanse leeftijdsgenoten op inleef- en terugkomreis. En tientallen volwassenen wisselden ervaringen uit met hun gastfamilies op het Boliviaanse en Filipijnse platteland. Grenzeeloos ontmoeten. Tussen Noord en Zuid. Dat we ook hier kiezen voor sterke netwerken bewijzen de samenwerkingsverbanden Loop naar de pomp?! en Solidaire Scholen.

01.

> BAOBAB WERELDKLAS NETWERKT

Baobab Wereldklas werkt al jaren samen met haar Waalse partner Le Coron. Maar daar houdt het niet bij op. Binnen het platform Solidaire Scholen slaat het Baobabteam de handen in elkaar met veertien andere educatieve partners. En in 2012 duikt ze ook mee in het educatieve traject 'Loop naar de pomp?! Geen water te diep voor Baobab Wereldklas!

Benieuwd naar meer?

> Op pagina 16 kom je te weten wanneer de volgende studiedag Solidaire Scholen doorgaat. Neem alvast je agenda bij de hand.

02.

> JONGERENRUIL TUSSEN BELGIË EN WEST-AFRIKA

Zeventien jongeren wisselden Burkina Faso op het laatste nipertje in voor een boeiende inleefreis naar Senegal. Vijf Senegalese jongeren leerden op hun beurt België kennen. De twintigjarige Khady was één van hen: "Gedurende heel het kamp zag ik vele verschillen, maar ook gelijkenissen tussen onze landen en culturen. Uitwisselen is het leven ontdekken."

Benieuwd naar meer?

> Op pagina 18 kom je te weten wat Khady en haar Senegalese vrienden het meeste opvielen tijdens hun inleefreis in België.

03.

> DE VRIJWILLIGERSWERKING ALS EEN PLOEG OP HET VELD

Veertien enthousiaste inleefreizigers trokken richting Bolivia en de Filippijnen. Ze maakten kennis met het leven op het platteland, ze hielpen mee op het veld en in de moestuin, en wisselden ervaringen uit met hun gastfamilies. "Zelf ervaren, dat is de rijkdom van een inleefreis", vertelt inleefreiziger Peter.

Benieuwd naar meer?

> Nieuwsgierig naar welk land we vanaf nu ook inleefreizen organiseren? Je leest het op pagina 19.

3000 KINDEREN BEHALEN PASPOORT VAN WERELDBURGER

Meer dan 3000 blijde gezichten, verwonderde blikken, enthousiaste vingers in de lucht, en straffe kinderwisheden. Duizenden jonge ontdekkingsreizigers leerden tijdens onze inleefateliers en activiteiten al doende iets bij over de wereld. Ze stapten in de leefwereld van kinderen in het Zuiden en verkenden hun eigen grenzen en mogelijkheden. 2011 voor Baobab Wereldklas? Dat zijn weer 3000 kinderen met een paspoort van wereldburger op zak.

De wereld draait soms scheef. Daarom hebben we nood aan een legioen flink uit de kluiten gewassen wereldburgers om hem recht in de ogen te kijken. Bij Baobab Wereldklas leren kinderen met verschillende brillen naar de wereld en hun omgeving kijken. "Dagelijks werken met kinderen maakt je hoopvol", vertelt Baobabmedewerker Greet. "Het is bemoedigend om te zien hoeveel impact het atelier heeft op de kinderen. Ze gaan buiten met een open blik op de wereld. Hoe klein die ook nog mag zijn."

"HEY, DAT SPELEN WIJ HIER OOK!"

De jonge kinderen, van vijf tot zeven jaar, leren de wereld kennen met het inleefprogramma 'Awa & Hamad'. Wanneer het over deze twee leeftijdsgenootjes uit Gambia gaat, merken we veel enthousiasme en leergierigheid. Ze ontdekken de gelijkenissen tussen hun wereld en die van Awa & Hamad: "Ik wist niet dat kinderen in Gambia ook rekenen en lezen op school?" Of: "Hey, dat spelen wij ook bij ons op school!"

BLIK OP ZUID EN NOORD

De elf- en twaalfjarigen ruilen het vertrouwde Sint-Niklaas in voor een dagje Senegal. Tijdens hun inleefprogramma De Kleine Baoab komen ze meer te weten over de problemen in het Zuiden, en wat dat betekent voor het Noorden. In het VLOS (Vluchtelingen Ondersteuning Sint-Niklaas) en het Rode Kruis opvangcentrum maken de leerlingen kennis met het leven van mensen op de vlucht.

POSITIEVE ACTIE

En wat na de inleefateliers? De leerlingen van de derde graad lager onderwijs Berkenboom in Puyvelde wilden meteen aan de slag met hun nieuwe inzichten. De film Slumdog Millionaire bracht inspiratie voor een boeiend toneelstuk over de voedselproblematiek. Zo lieten de jonge kinderen aan een volwassen publiek zien hoe de wereld in mekaar zit. Ook tijdens het jaarlijkse Baobab Festival in juni zien we kinderen vol trots aan hun ouders vertellen wat ze allemaal deden en leerden tijdens hun inleefervaring.

►► Fast Forward ◀◀

EEN GLOEDNIEUW INLEEFATELIER

In 2011 werd er hard over nagedacht. In 2012 werd er stevig geschilderd, getimmerd, gezaagd en geknutseld. En op 26 april

2012 brak de dag aan waar het hele Baobabteam naar uitkeek. De leerlingen van de Sint-Annaschool uit Hamme kreeg de primeur en werden als eerste ontvangen in ons gloednieuwe inleefatelier in de Mercatorstraat.

LOOP NAAR DE POMP?!

In het schooljaar 2012 – 2013 kunnen lagere scholen ook deelnemen aan het project Loop naar de pomp?!

OP 21 NOVEMBER 2012 organiseert het platform Solidaire Scholen opnieuw een studiedag in de Hoge School KAHO Sint-Lieven. Voor iedereen met de blik op solidair onderwijs.

BAOBAB WERELDKLAS IN 2011

- 85 klassen uit het basisonderwijs nemen deel aan een inleefprogramma. Dat zijn maar liefst 1820 leerlingen. 71 klassen komen uit de provincie Oost-Vlaanderen, 63 uit het Waasland
- 8 klassen van de derde graad lager onderwijs zetten na het inleefatelier een actie hebben op
- 100 (student-)leerkrachten volgen één van onze vormingen
- 140 leergierigen bezoeken ons documentatiecentrum
- 1000 unieke bezoekers maken gebruik van onze online database van het documentatiecentrum
- 1855 enthousiaste kinderen nemen deel aan onze buitenschoolse activiteiten
- We werken samen met de Waalse ngo 'Le Coroni' en verschillende organisaties uit diverse sectoren binnen het platform Solidaire Scholen
- De geboorte van een handleiding en brochure over Solidaire Scholen

JONGEREN DUIKEN DE WERELD IN

Onbevreesd en onbevangen wagen vele jongeren de sprong in een werelds avontuur. Hun brevet halen ze op inleefreis naar Senegal, of tijdens één van de activiteiten van het jongerensamenwerkingsverband Mundo Loco. Al meer dan 2000 Sint-Niklase jongeren staan te trappelen voor het educatieve watertraject voor scholen Loop naar de pomp?!. 2011 was een bruisend, dynamisch, en soms ook wel spannend jaar...

EN WE GAAN OP INLEEFREIS NAAR...?

Zeventien jongeren en vijf begeleiders hadden zich een heel jaar voorbereid op een inleefreis naar Burkina Faso. Tot in april 2011 onheilspellende berichten op ons afkwamen: "onrust, betogingen, mouterij van militairen en politie, plundering en vandalisme in de hoofdstad Ouagadougou, maar ook in andere steden." Een negatief reisadvies werd aangekondigd. Gelukkig sprong onze partner in Senegal in de bres en kon de inleefreis op het laatste nippertje doorgaan in Senegal.

De teleurstelling bij de inleefreizigers was aanvankelijk groot. Maar de goesting om de koffers te pakken richting Senegal was veel groter. De jongeren waren zelfs zo enthousiast na hun geslaagde inleefreis dat ze op hun toonmoment maar liefst 24 jongeren konden overtuigen om mee te gaan op de volgende reis in juli 2012.

Enkele jongeren gingen nog een stap verder en overtuigden hun school om een actie te houden voor van één van de waterprojecten van Bevrijde Wereld. Fien is één van hen: "Het is ongelooflijk hoe mensen zich daar inzetten voor hun toekomst. Ik vind dat

we hen daarin moeten steunen." Twee Sint-Niklase scholen Sint-Carolus en Berkenboom haalden samen 7000 euro om de waterkwaliteit in drie Senegalese dorpen te verbeteren.

UITWISSELEN IS HET LEVEN ONTDEKKEN

De zomer na de inleefreis is het aan onze Belgische jongeren om gastheer- of vrouw te zijn voor hun West-Afrikaanse vrienden die ze leerden kennen. Zo wordt het een echte uitwisseling. De 23 jongeren die in 2010 naar Senegal gingen, stelden een gevarieerd programma samen. Ze bezochten boerderijen, sociale voorzieningen en jeugdverenigingen. De jongeren schitterden zelfs op de regionale televisiezender TV Oost. Ervaringen die Delvira, Khady en Sidiké zeker zullen bijblijven.

De herinnering aan het rusthuis voor oudere mensen zal me toch bijblijven. Zoiets kennen wij niet. In Senegal woont de hele familie samen, en zorgen we voor elkaar. Hier heeft iedereen zo'n druk leven dat het toch wel goed is dat de oudere mensen elkaars gezelschap kunnen opzoeken. Delevira Rosa Mendy (17 jaar, uit Pikine)

Inspirerend vond ik het bezoek aan het ziekenhuis in Sint-Niklaas. We kregen er uitleg over de gezondheidszorg en hoe die hier georganiseerd is. Zoiets kennen we niet in Senegal. Gedurende heel het kamp zag ik vele verschillen, maar ook gelijkenissen tussen onze landen en culturen. Uitwisselen is het leven ontdekken. Khady Boubane (20 jaar, uit Tambacounda)

De openheid in het gastgezin zal ik nooit vergeten. Iedereen deed zijn best opdat we ons op ons gemak zouden voelen. Ik vond de kennismaking met de jeugdverenigingen heel interessant. Ook in Senegal kan je heel wat jongeren mobiliseren. Maar de steun die je hier krijgt van de overheid, die kennen wij niet. Boubacar Sidiké Sangaré (39 jaar, begeleider uit Tambacounda)

MUNDO LOCO PAKT UIT MET ZUIDERSE VRIJDAGACTIES

In 2011 trad het jongerensamenwerkingsverband Mundo Loco naar buiten met zuiderse acties op vrijdag om jongeren warm te maken voor Noord/Zuid-thema's. Op Wereldwaterdag gingen jongeren de uitdaging aan om zo snel en veel mogelijk water te dragen met een emmer op hun hoofd. Zonder morsen uiteraard. Want elke druppel telt. En op Dag van de Aarde plantten jongeren meer dan honderd ideeën voor een betere wereld.

Mundo Loco is het samenwerkingsverband tussen vijf Noord/Zuid- en jongerenorganisaties in Sint-Niklaas: Bevrijde Wereld, Oxfam Wereldwinkels, Bison, Den Eglantier en Dwagulu Dekkente. Samen hebben zij alles in huis om de wereld een stukje dichterbij jongeren, scholen en jeugdverenigingen te brengen. Surf eens naar www.mundoloco.be

►► Fast Forward ◀◀

MEER DAN 2000 JONGEREN LOPEN NAAR DE POMP!

Tien Sint-Niklase secundaire scholen doen al mee met het educatieve traject Loop naar de pomp?!. Meer dan 2000 leerlingen zullen volgend schooljaar

(2012-2013) een heel jaar werken rond het thema water, bij ons en in de wereld. Een select groepje jongeren zal tijdens de inleefreis van 2012 meewerken aan een project dat de waterkwaliteit in Senegal verbetert. Zij worden de waterambassadeurs op hun school en nemen hun klasgenoten op sleeptouw om voluit voor een waterbewuste school te gaan.

Want een waterbewuste school:

- houdt de watervoetafdruk van haar school en leerlingen zo klein mogelijk.
- heeft oog voor de waterproblemen waar ontwikkelingslanden mee kampen.
- steunt een waterproject
- komt naar buiten op wereldwaterdag loopt samen met alle deelnemers naar de oude Sint-Niklase stadpomp. Naar het voorbeeld van de waterdraagsters in West-Afrika.

BEVRIJDE WERELD VERSTERKT DE STEM VAN DE BOEREN

Bevrijde Wereld werkt samen met 250.000 boeren. Ieder hebben ze hun verhaal. Een verhaal over het harde leven op het platteland, maar ook over de sterke en hoopvolle initiatieven die ze ondernemen. Een verhaal dat ze willen delen met zoveel mogelijk mensen. Dankzij onze vrijwilligers, inleefreizen, wereldweekends, en aanwezigheid in de media en op evenementen versterken we de stem van boeren in het Zuiden.

ONTDEK DE WERELD VAN HAAR STERKSTE KANT OP INLEEFREIS

Veertien enthousiaste inleefreizigers trokken in 2011 richting Bolivia en de Filippijnen. Ze maakten kennis met het leven op het platteland, verbleven bij gastfamilies, hielpen mee in de moestuin, vertelden over België en leerden over hun nieuwe gastland. Ervaringen, ontmoetingen, uitwisselingen en indrukken die nu nog sterk nazinderen.

Wat een contrast met ons luxelevens. We verbleven in kleine gemeenschappen tussen onherbergzame heuvels. Hier spreek je al van geluk als er elektriciteit en stromend water is. Bevrijde Wereld helpt de families aan veelzijdige en gezonde voeding. We hielpen zelf mee in de nieuwe moestuin van onze gastfamilie. Zelf ervaren, dat is de rijkdom van een inleefreis. Peter in Bolivia

Hoe hard het leven daar ook is, het inleven bij de families is een ongelooflijke ervaring geworden. De eerlijke vriendschap van die lieve mensen. Ik heb er nu nog heimwee naar! Lieve in Bolivia

De boerenfamilies stralen wanneer ze vertellen over hun werk op het platteland. Ik zie vooral hoop en organisatiekracht bij de boeren. We eindigden de inleefreis in de hoofdstad Manilla, waar we sloppenwijken bezochten. Hier valt meteen de link tussen plattelandsvlucht en armoede in de steden op. Dankzij de projecten van Bevrijde Wereld kunnen veel boeren toch een toekomst op het platteland uitbouwen. Wouter in de Filippijnen

BEELDIG BOLIVIA IN BELSELE

Nog voor ze op inleefreis vertrokken in de zomer van 2011, nam de inleefgroep Bolivia 2010 in maart het muziekcafé 't Ey in Belsele over. Met een reisverslag, Boliviaans optreden, typische gerechten, een fototentoonstelling en benefietverkoop lieten ze een overvolle zaal met meer dan 100 geïnteresseerden kennis maken met het échte Bolivia.

BEVRIJDE WERELD ON THE ROAD

Met een goed gevulde infostand doorheen het hele land. Bevrijde Wereld zat niet stil voorbij zomer, en dat zullen de bezoekers van de festivals Mano Mundo, Ezperando, Umunsi Mukuru en Wereldfeest Puurs geweten hebben. Als ware Bevrijde Wereldveroveraars schuimden we samen met onze vrijwilligers zoveel mogelijk festivalletjes af om onze voedsel- en waterprojecten in het Zuiden op het menu van het Noorden te plaatsen.

WERELDWATERWEEKEND: VAN WHIRLPOOL TOT WATERPUT

De wereld schreeuwt om drinkwater. Een zesde van de wereld heeft geen toegang tot zuiver drinkwater. Reden genoeg om hier een heel wereldweekend aan te wijden, vonden wij. Externe gastsprekers en medewerkers van Bevrijde Wereld gaven workshops om samen stil te staan bij de problemen, oorzaken en oplossingen. We gingen aan de slag met meer dan 200 jongeren en volwassenen. Een thema dat alle leeftijden raakte:

Je wordt toch wel wakker geschud op zo'n weekend. Ik heb een technisch beroep, dus 350 dagen van het jaar ben ik met heel andere zaken bezig. Dit weekend doet me toch over andere dingen nadenken. Albrecht

Ik moet zuinig zijn met water. Dus ga ik beter niet meer in bad. En mijn tanden poets ik ook niet meer. Want dan verspil ik ook water. Febe (10 jaar)

VILLA PACE: ÉÉN GROOT FEEST VOOR JONG EN OUD

Het was er knal op dit jaar! Het Sint-Niklase stadsfestival Villa Pace was voor Bevrijde Wereld een groot succes. Bevrijde Wereld toverde het gezellige Castrohof om in een kinderwerelddorp. Met wereldse workshops zoals eco-percussie en een Senegalese es-tafette zorgden we voor meer dan 300 blije gezichten. Bevrijde Wereld bezette opnieuw de toiletten met de actie 'Plassen voor het goede doel'. Elke 50 cent per toiletbezoek droeg bij aan onze waterprojecten in het Zuiden. Dankzij de inzet van de vele vrijwilligers gaven we Sint-Niklaas opnieuw een Zuiders tintje.

►► Fast Forward ◀◀

INLEEFREIZEN NAAR WEST-AFRIKA

Sinds 2012 kan je ook op inleefreis naar West-Afrika. In juli 2012 vertrekt de eerste groep richting Senegal.

2012 is ook het jaar dat we starten met terugkomreizen. De inleefgroepen brengen na hun reis het Zuiden letterlijk naar hier en verwelkomen de lokale partnerorganisaties van Bevrijde Wereld op hun beurt in België.

EEN KLARE KIJK OP DE CIJFERS

Zowel in 2010 als in 2011 heeft Bevrijde Wereld te maken gehad met opbrengsten die lager waren dan aanvankelijk voorzien. De oorzaak hiervan is terug te vinden in de lang aanslepende vorming van een federale regering. Hierdoor liep de formele toekenning van voorziene subsidies via het Belgisch Fonds Voedselzekerheid (BVFZ) in beide jaren serieuze vertragingen op. In 2012 zijn die vertragingen weggewerkt, waardoor er in dat jaar effectief meer inkomsten van die kant zullen komen.

De totale subsidies daalden in 2011 ten opzichte van 2010 licht met 145.456 euro. De totale opbrengsten met 222.935 euro. Voor meer details verwijzen we graag naar puntjes 3 en 4.

In 2011 werden de structurele verbouwingen van het nieuwe gebouw uitgevoerd. In januari 2012 trokken we met het hele team in onze nieuwe stek in de Mercatorstraat 81 in Sint-Niklaas.

Fondsenwerving blijft zoals de vorige jaren een absolute prioriteit. In 2011 zien we een lichte verbetering ten opzichte van 2010. Verwacht wordt dat de inkomsten in 2012 gevoelig zullen stijgen.

1. DE BALANS

Het totaal van de activa stijgt met 200.221 euro. De belangrijkste wijzigingen daarin zijn: de stijging van de materiële vaste activa met 176.613 euro als gevolg van de verbouwing van het nieuwe gebouw, een daling in de te ontvangen subsidies van 59.808 euro, een daling in liquide middelen van 79.327 euro en een stijging van overlopende activa met 162.541 euro (voornamelijk doorgestorte maar nog niet gespendeerde subsidies).

Wat de passiva betreft zijn de belangrijkste veranderingen: de terugbetaling van een overbruggingskrediet van 200.000 euro aan de stad Sint-Niklaas, stijging van de schulden aan leveranciers met 84.830 euro (als gevolg van verbouwingen), hogere eigen bijdragen voor het volgende boekjaar (52.387 euro), over te dragen subsidies naar volgend boekjaar (303.476 euro) en een daling in over te dragen opbrengsten (53.948 euro).

Begin 2012 werden nieuwe leningen op lange termijn afgesloten met Triodos bank en de stad Sint-Niklaas voor een totaal van 335.000 euro voor de financiering van het nieuwe gebouw. Daarmee komt er een beter evenwicht tussen de korte en lange termijn schulden, en de verhouding met de vaste en vlottende activa.

ACTIVA			PASSIVA		
	2010	2011		2010	2011
VASTE ACTIVA	343.625,24	520.242,11	EIGEN VERMOGEN	363.131,80	363.805,62
Materiële vaste activa	343.350,24	519.963,24	Fondsen van de vereniging	28.118,54	28.118,54
Gebouwen	472.802,73	515.320,00	Fondsen van de vereniging	28.118,54	28.118,54
Afschrijving op gebouw	-134.335,27	0,00			
Installaties, uitrusting	11.940,46	7.322,22	Bestemde Fondsen	329.725,44	329.725,44
Afschrijving op installaties	-10.714,25	-7.322,22	Fonds projecten	202.677,30	202.677,30
Machines	875,40	875,40	Sociaal Passief	127.048,14	127.048,14
Afschrijving op machines	-875,40	-875,40			
Informatica	24.314,05	27.370,47	Overgedragen winst (verlies)	4.772,66	5.287,82
Afschrijving op Informatica	-21.614,78	-24.088,09			
Meubilair en kantoormaterieel	1.196,62	1.460,40			
Afschrijving meubilair en kantoormaterieel	-239,32	-531,40	Resultaat van het boekjaar	515,16	673,82
Overige materiële vaste activa	0,00	431,86			
Afschrijving overige mva	0,00	0,00			
Financiële vaste activa	275,00	278,87			
Borgtochten en vooruitbetalingen	275,00	278,87			
VLOTTENDE ACTIVA	985.411,93	1.009.016,20	SCHULDEN	965.905,37	1.165.452,69
Vorderingen op ten hoogste 1 jaar	122.959,23	63.350,67	Schulden op meer dan 1 jaar	105.264,77	98.417,64
Klanten	7.643,60	17.057,35	Kredieten Gebouwen	105.264,77	98.417,64
Te ontvangen subsidies	101.227,30	41.418,97			
Diverse vorderingen	14.088,32	4.874,35	Schulden op ten hoogste 1 jaar	584.069,85	843.594,47
			Kredieten gebouwen	206.916,81	6.897,92
Liquide middelen	856.337,42	777.009,57	Leveranciers	65.893,99	150.723,78
			Bezoldigingen en Sociale Lasten	42.420,91	76.309,10
Overlopende rekeningen	6.115,29	168.655,96	Terug te betalen subsidies	181.415,63	184.883,32
			Eigen bijdragen volgend boekjaar	43.766,89	96.153,59
			Schulden aan partners	40.905,62	23.711,02
			Over te dragen subsidies	0,00	303.475,51
			Diverse schulden	2.750,00	1.440,23
			Overlopende rekeningen	276.570,76	223.440,58
			Over te dragen opbrengsten	271.299,08	217.350,58
			Toe te rekenen kosten	5.271,68	6.090,00
TOTAAL ACTIVA	1.329.037,17	1.529.258,31	TOTAAL PASSIVA	1.329.037,17	1.529.258,31

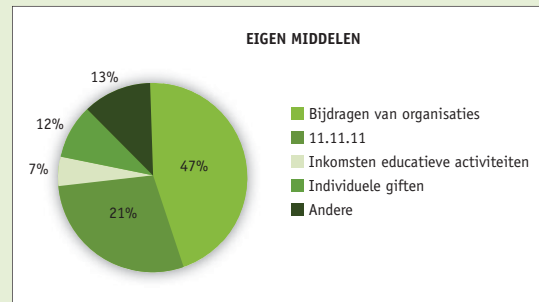
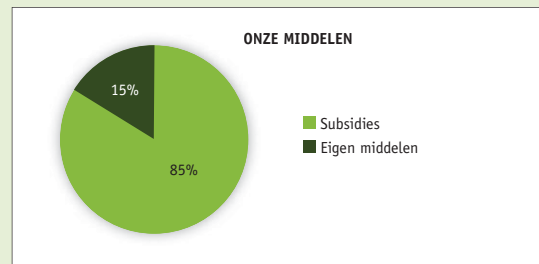
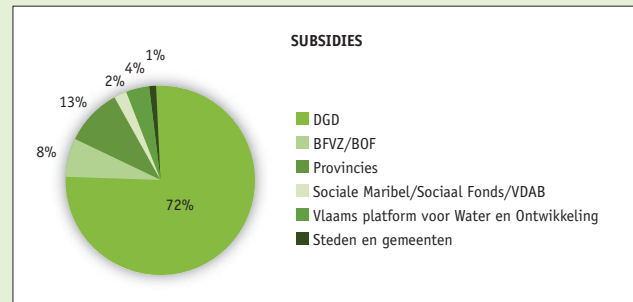
2. HET RESULTAAT

Het bedrijfsresultaat of het operationeel resultaat bedraagt -227.984,24 euro. Samen met het financieel en het uitzonderlijk resultaat sluiten we het jaar af met een positief saldo van 673,82 euro.

Het resultaat	2010	2011
Bedrijfsresultaat	-5.463,63	-227.984,24
Financieel resultaat	4.629,59	2.129,55
Uitzonderlijk resultaat	1.349,20	226.528,51
TOTAAL	515,16	673,82
Onttrekking reserves	0,00	0,00
TOTAAL	515,16	673,82

3. INKOMSTEN

85% van de inkomsten is afkomstig van federale, provinciale, stedelijke en gemeentelijke subsidies. De eigen middelen vullen de overige 15 % in. Het gaat om bijdragen van scholen, stichtingen, organisaties en individuele donateurs. De subsidies bestaan hoofdzakelijk (80%) uit federale middelen van het Directoraat Generaal Ontwikkelingssamenwerking (DGD) en het Belgisch Fonds voor Voedselzekerheid (BFVZ). Naast een aantal kleinere subsidies, nemen de provincie Antwerpen en de provincie Oost-Vlaanderen 12% voor hun rekening. De eigen middelen bestaan voor twee derde uit bijdragen van organisaties (inclusief 11.11.11), die zo op een structurele manier een deel van de programma's in het Zuiden steunen.

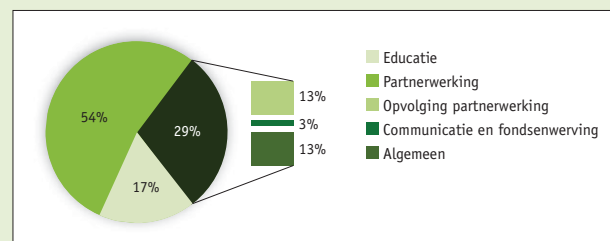
OPBRENGSTEN	2010	2011
SUBSIDIES	2.045.778,42	1.900.322,03
DGD	1.162.890,93	1.549.476,13
BFVZ/BOF	0,00	172.228,00
Provincies	359.667,60	285.137,60
Sociale Maribel/Sociaal Fonds/VDAB	34.925,68	45.089,29
Vlaams Platform voor Water en Ontwikkeling	42.049,60	76.976,00
Steden en gemeenten	19.146,19	18.428,92
Diverse	0,00	3.579,42
Overdracht projectsaldo volgend boekjaar	-62.408,60	-313.001,93
Projectsaldo vorig boekjaar	489.507,02	62.408,60
EIGEN MIDDELEN	418.737,00	341.257,47
Bijdragen van organisaties	136.679,68	178.961,15
11.11.11	80.479,59	81.106,01
Inkomsten educatieve activiteiten	22.427,82	26.116,41
Ontvangen lidgelden	245,00	47,50
Individuele giften	32.996,70	45.464,83
Scholenacties	1.000,00	2.219,75
Inkomsten diversen	7.253,33	5.223,97
Inkomsten evenementen	1.459,80	15.528,87
Fondsenwerving	15.875,31	26.440,53
Overdracht vorig boekjaar	101.297,42	43.766,89
Overdracht naar volgend boekjaar	-33.740,89	-96.153,59
Transfers	52.763,24	12.535,15
TOTAAL	2.464.515,42	2.241.579,50

4. DE BESTEMMING VAN HET GELD

71% van de kosten van Bevrijde Wereld zijn doorstortingen naar de partner-ngo's in het Zuiden en kosten voor de educatieve programma's in België. 29% van de totale kosten gaat naar de algemene administratie, communicatie, fondsenwerving en opvolging van de partnerwerking.

Het aandeel van deze laatste in de totale kosten ligt iets hoger dan vorig jaar als gevolg van minder ontvangen subsidies dan verwacht, en daardoor dus ook minder hoge doorstortingen. Voor 2012 wordt verwacht dat dit aandeel terug lager zal liggen.

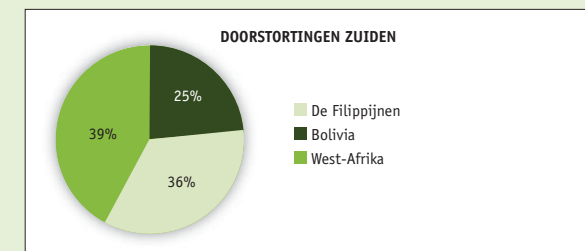
Een bedrag van 106.000 euro wordt doorgestort naar ngo en partner Le Coron in Bergen. Samen met deze organisatie vormt Bevrijde Wereld een samenwerkingsverband binnen het programma van DGD.

KOSTEN	2010	2011
EDUCATIE	476.129,65	509.434,46
Werkingskosten educatie	68.955,12	60.131,16
Personeel	316.900,69	343.435,69
Doorstortingen partners Noord	90.273,84	105.867,61
PARTNERWERKING	1.666.086,42	1.578.082,97
Kosten in België gemaakt voor partners	15.217,89	29.569,20
Landenkantoren/Beheer Zuiden	52.643,67	80.775,04
Coöperanten werking	4.448,20	3.852,94
Coöperanten	64.893,66	102.973,25
Personeel	142.362,27	124.663,82
Doorstortingen naar partners	1.386.520,73	1.236.248,72
COMMUNICATIE & FONDSENWERVING	55.925,14	62.598,08
Fondsenwerving	26.201,27	20.892,95
Tijdschrift, website en andere	6.259,38	14.345,91
Personeel	23.464,49	27.359,22
ALGEMEEN	271.837,85	319.448,22
Algemene werkingskosten	103.044,45	107.119,85
Afschrijvingen gebouwen, IT ea	6.375,61	2.765,39
Personeel	162.417,79	209.562,98
TOTAAL	2.469.979,05	2.469.563,73

5. NAAR WELKE LANDEN IN HET ZUIDEN GAAT HET GELD?

39% van de middelen gaat naar 4 landen in West-Afrika (Mali, Senegal, Gambia en Guinee-Bissau), 25% gaat naar Bolivia en 36% naar de Filipijnen.

Doorstortingen Zuiden	2010	2011
Bolivia	258.302,30	306.205,27
Filippijnen	415.987,61	450.663,29
West-Afrika	712.230,82	479.380,16
	1.386.520,73	1.236.248,72

»» Zij steunen Bevrijde Wereld

DANKZIJ JULLIE

Betere voedselvoorzieningen zijn vaak de basis voor de groei van een gemeenschap. Als de dagelijkse strijd tegen honger en dorst wegvalt, ontstaat tijd en ruimte voor school, handelsactiviteiten en gezamenlijke plannen. Dankzij jouw steun krijgen zelfs de meest afgelegen plattelandsgebieden in Bolivia, West-Afrika toegang tot voedsel, water en een hoopvolle toekomst. Van de 250.000 boeren met wie we dagelijks samenwerken: bedankt, jouw actie in 2011 maakt een verschil!

PLASSEN VOOR HET GOEDE DOEL

Echte festivalgangers hebben onze 'Plassen voor het goede doel'-stand vast en zeker opgemerkt deze zomer. We reisden met onze toiletactie langs de Fonnefeesten in Lokeren, Viva Lola en Villa Pace in Sint-Niklaas, Umunsi Mukuru in Kruike en de Beverse Feesten. Met elke 50 cent per toiletbezoeker, kunnen we samen met onze partners investeren in waterputten en sanitair in het Zuiden. Dankjewel!

SNOEPEN VOOR HET GOEDE DOEL

Onze Sinterklaasactie is aan haar tweede editie toe. We staken de chocoladen sintjes in een nieuw jasje: groter, goedkoper, mooi verpakt en vooral even lekker! Dat het jullie ook kon smaken, merkten we aan de bestellingen. Vele bedrijven en gemeenten gaven dit jaar een Sint met een boodschap aan hun personeel.

FEESTEN VOOR HET GOEDE DOEL

Het übersympathieke wereldfestival Simmerdown in Puurs schonk een deel van haar opbrengst aan Bevrijde Wereld. Bezoekers konden er aanschuiven voor een heerlijke maaltijd en drank ten voordele van onze projecten. Ze bracht maar liefst 4000 euro op. Dit bedrag gaat integraal naar onze partner NATC in Gambia. NATC traint boeren in duurzame landbouwtechnieken en helpt met de bouw van waterputten.

FAIR FASHION VOOR HET GOEDE DOEL

Last van koude tenen deze winter? Dan heb je zeker onze Rock'n Wollactie gemist. Ook dit jaar gingen onze schapenwollensokken met ecotex-label vlot over de toonbank. Nieuw vorig jaar zijn de fairwear T-shirts ten voordele van Bevrijde Wereld. Cartoonist Boerke (Humo) maakte de illustratie voor deze T-shirts.

SCHOLEN IN ACTIE VOOR HET GOEDE DOEL

Verschillende scholen zetten in 2011 een solidariteitsactie op touw voor Bevrijde Wereld. Van een wandelsponsortocht, een chocomelkverkoop tot een actie 'plassen voor het goede doel' op hun schoolfeest. Jongeren zijn duidelijk bekommerd om de wereld die ze tegemoet treden.

Jouw steun blijft nodig: Steun de boeren in het Zuiden met een gift op het rekeningnummer BE19 0012 1876 7412. Met vermelding 'steun Bevrijde Wereld'.

► Fast Forward ◄

STEUN ONS IN 2012!

Ook in 2012 kan je **ONZE FAIR TRADE CHOCOLADEN SINTJES** bestellen voor je personeel, collega's, vrienden of familie.

Primeur voor de zoetekauwen: in

2012 is er ook fairtrade speculoos!

De PUURSE LIEFDE voor Bevrijde Wereld stopt niet in 2011. In 2012 gaat de opbrengst van Simmerdown naar onze partnerorganisatie **INCCA** in Bolivia.

In 2012 komt er een nieuw modieus kleurtje bij onze collectie **ROCK'N WOLLSOKKEN**.

Partners van Bevrijde Wereld

WEST-AFRIKA (per land)

› Burkina Faso

Partners: Action Micro Barrages (AMB), Association les Mains Unies du Sahel (AMUS), Sahel Solidarité (SASO)
Financiële partners: BFVZ, WaterAid

› Gambia

Partners: Agency for the Development of Women And Children (ADWAC) Njawara Agricultural Training Centre (NATC)
Financiële partners: Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking (DGD), Puurs Summerdown

› Guinee-Bissau

Partner: Associacao Para a Promocao do Desenvolvimento Local (APRODEL), Associacao as Produtoras e de Autopromocao Para Luta Contra Fome (APALCOF)
Financiële partners: Ello Mobile, Vlaams Partnerschap Water voor Ontwikkeling (VPWvO)

› Mali

Partners: Association Malinienne pour l'Education du Public et la Protection de l'Environnement (AMEPPE), Association Malinienne pour la Promotion du Développement Rural (AMPDR), Association Recherche Action Femme et Développement

(ARAFD), Groupe d'Animation Action au Sahel-Mali (GAAS)
Financiële partners: BFVZ, WaterAid, VPWvO

› Senegal

Partners: ENSA (Landbouwniversiteit, Thiès), 5 gemeenschapsorganisaties in Pikine
Financiële partners: Provincie Antwerpen, GielsBos

FILIPPIJNEN (per regio)

› Panay

Partner: Organic Farming Field Experimental and Resource Station in Panay (OFFERS- Panay)
Financiële partners: DGD, gemeente Destelbergen, gemeente Puurs, Provincie Oost-Vlaanderen, Psychiatrisch ziekenhuis Sint-Lucia

› Cordillera

Partner: Center for Development Programs in the Cordillera (CDPC)
Financiële partners: Provincie Oost-Vlaanderen, DGD

› Samar

Partner: Eastern Visayas Rural Assistance Program (EVRAP)
Financiële partners: DGD, Gemeente Jabbeke

› Masbate

Partner: Tabang sa mga Biktima sa Masbate (TABI-Masbate)
Financiële partners: DGD, Provincie Limburg

› Caraga

Partner: Alternative Learning Center for Agricultural and Livelihood

Development (ALCADEV)
Financiële partners: DGD, Stichting Ronoylion (NL)

› Nationaal

Partner: Philippine Network of Food Security Programmes (PNFSP)
Financiële partners: DGD, Action Solidarité Tiers Monde (LU), Steunfonds Filippijnen Overpelt, gemeente Overpelt

BOLIVIA (per regio)

› Potosi

Partner: Investigación Social y Asesoramiento Legal Potosí (ISALP)
Financiële partners: DGD, Limburgse Solidariteit met el Kollasuyo, Provincie Limburg, Wereldwinkel Westerloo

› Cochabamba

en één gemeente in Santa Cruz

Partner: Instituto de Capacitación Campesina (INCCA), Instituto de Capacitación del Oriente (ICO), AYNISUYU
Financiële partners: DGD, Stichting Antoon Spinoy, Provincie Antwerpen, Waasland Shopping Center

› Chuquisaca

Partner: Promotores Agropecuarios (PROAGRO)
Financiële partners: DGD, Stichting Antoon Spinoy

NOORD-WERKING

Partners: Le Coron, Mundo Loco, Dwagulu-Dekkente
Financiële partners: DGD, Provincie Oost-Vlaanderen, Stad Sint-Niklaas, 11.11.11., de ngo-federatie

Het team van Bevrijde Wereld in 2012

Marc Joolen
Algemeen Coördinator

Jan Mertens
Financieel & Administratief Coördinator

Christa Lyssens
Administratief medewerker

Sofie Van Der Straeten
Communicatie-medewerker

Marleen Van Schoor
Coördinator Noordwerking

Eva Roelandt
Educatief medewerker Baobab Wereldklas

Marijntje Broeckx
Educatief medewerker Baobab Wereldklas

Mamadou Djiby
Educatief medewerker Baobab Wereldklas

Greet Poelvoorde
Educatief medewerker Baobab Wereldklas

Wouter Semey
Fondsenwerving

Vera Pletinckx
Educatief medewerker volwassenen

Els De Gryse
Educatief medewerker vrijwilligers

Delphine Van Belleghem
Educatief medewerker jongeren

Pascal Van Driessche
Programmebeheerder Filippijnen, Bolivia

Wim Vereecken
Programmebeheerder West-Afrika

Lien Verstraete
Landenvertegenwoordiger Mali en Burkina Faso

Jaap Op de Coul
Landenvertegenwoordiger Bolivia

Hans Schaap
Landenvertegenwoordiger Filippijnen

Isa Lorenzo
Medewerker Filippijnen

Roger Camps
Medewerker landenkantoor Filippijnen

Sidy Gueye Niang
Landenvertegenwoordiger Senegal, Gambia, Guinee-Bissau

Doudou Diallo
Financieel medewerker West-Afrika

Raad van Bestuur in 2012

Jef Van Den Eeckhout
(Voorzitter)

Bart Meylemans

Marc Peeters

Els Van der Sypt

Marc Peeters
(penningmeester)

Colofon Vragen of opmerkingen over het jaarverslag? sofie.vanderstraeten@bevrijdewereld.be of via 03/777.20.15
Medewerkers Annelies Croon, Charlotte Denolf, Eva Roelandt, Greet Poelvoorde, Hans Schaap, Jan Mertens, Lien Verstraete, Marc Joolen, Marleen Van Schoor, Pascal Van Driessche, Wim Vereecken, Wouter Semey, Fotomateriaal Bart De Bock, Chris Lauwerys, Coen Wubbels, Sofie Van Der Straeten, Tomas Uyttendaele.
Hoofd- en eindredactie Sofie Van Der Straeten.
Vormgeving Chris Lauwerys, clauwerys@gmail.com

**BEVRIJDE
WERELD**.be

**Bevrijde wereld
Terre nouvelle
New world
Mundo nuevo**

Mercatorstraat 81, 9100 St-niklaas
T. 03 777 20 15, F. 03 766 36 41

BLIJF OP DE HOOGTE
met ons gratis tijdschrift Djembé -
onze facebookpagina -
www.bevrijdewereld.be -

Hoever reikt de stem
van de Filipijnse boer?

**STAY TUNED FOR
RADIO CORDILLERA!**

... onze nieuwe documentaire,
in 2012 te zien op
een televisiescherm
bij jou in de buurt!